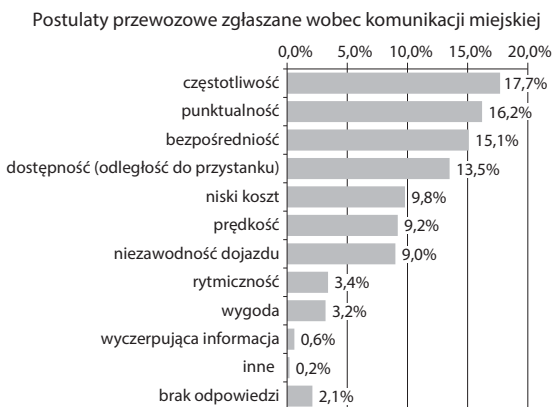
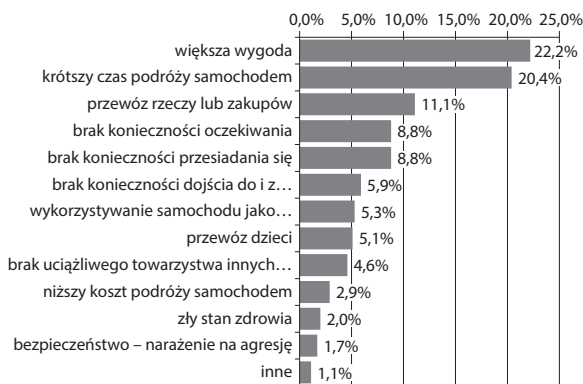

Ekologiczna racjonalność naruszana jest ciągle wyraźną dominacją gałęzi transportu najbardziej degradujących środowisko wskutek:

- emisji zanieczyszczeń,
- emisji hałasu,
- wysokiej terenochłonności,
- dużego uzależnienia transportu od ropy naftowej.

Najważniejsze przyczyny korzystania z samochodu w podróżach miejskich

Rys. 1.1. Preferencje pasażerów w miastach

Źródło: *Preferencje i zachowania komunikacyjne mieszkańców Gdyni w 2018 r.*, ZKM Gdynia 2019, s. 8–10.

Zasada ekonomicznej efektywności naruszana jest:

- niepełną internalizacją kosztów zewnętrznych, związanych m.in. z degradacją środowiska,
- nierównomiernymi obciążeniami gałęzi transportu kosztami infrastruktury.

Kongestia należy do największych współczesnych wyzwań, generuje bowiem liczne straty, ponoszone zarówno przez użytkowników transportu, jak i całe społeczeństwo, jest bowiem jedną z istotnych przyczyn zwiększonej energochłonności transportu oraz związanej z nią emisji zanieczyszczeń, emisji hałasu i strat związanych z wydłużonym czasem transportu (tabela 1.1). Koszty kongestii w różnych źródłach szacowane są na odmiennym poziomie, ich udział w kosztach zewnętrznych transportu jest jednak bardzo wysoki. Według raportu INREX w krajach bogatych mieszkańcy miast tracą rocznie, stojąc w korkach 1400 dolarów amerykańskich¹.

Tabela 1.1. Miasta świata o największej kongestii w 2022 r.

Pozycja w rankingu	Miasto	Godziny spędzone w korkach	Zmiana od 2021 r.	Zmiana od 2019 r.	Prędkość na ostatniej mili km/godz.
1.	Londyn	156	5%	5%	10
2.	Chicago	155	49%	7%	11
3.	Paryż	138	-1%	-16%	11
4.	Boston	134	72%	-10%	11
5.	Nowy York	117	15%	-16%	11
6.	Bogota	122	30%	-36%	11
7.	Toronto	118	59%	-13%	10
8.	Filadelfia	114	27%	-20%	11
9.	Miami	105	59%	30%	15
10.	Palermo	121	11%	-12%	9

Źródło: 2022 *Global Traffic Scorecard*, INRIX, <https://inrix.com/scorecard/> [dostęp: 4.04.2023].

W pierwszej setce najbardziej zatłoczonych miast świata znalazło się w 2022 r. pięć polskich miast: Wrocław (35. miejsce), Poznań (44. miejsce), Warszawa (51. miejsce), Kraków (53. miejsce) i Łódź (78. miejsce)².

Kongestia występuje na różnych drogach (np. dojazdowych do miast) lub ich odcinkach (np. w miejscach poboru opłat) i jest jednym z największych problemów transportowych w dużych aglomeracjach miejskich, zwykle powyżej progu około

¹ *Congestion Costs Each American Nearly 100 hours, \$1,400 a year*, INRIX, <https://inrix.com/press-releases/2019-traffic-scorecard-us/> [dostęp: 27.05.2020].

² 2022 *Global Traffic Scorecard*, INRIX, <https://inrix.com/scorecard/> [dostęp: 4.04.2023].